

Naturkvalitetsplanen i korte træc

Hvordan skal de beskyttede naturområder udvikle sig frem mod 2025

Hvad er beskyttet natur?

Naturkvalitetsplanen gælder for de naturtyper som er beskyttet mod tilstandsændringer efter naturbeskyttelseslovens §3. Det vil sige heder, overdrev, moser, ferske enge, strandenge, samt vandhuller og søer. Naturkvalitetsplanen gælder dog kun for vandhuller og søer mindre end 5 ha.

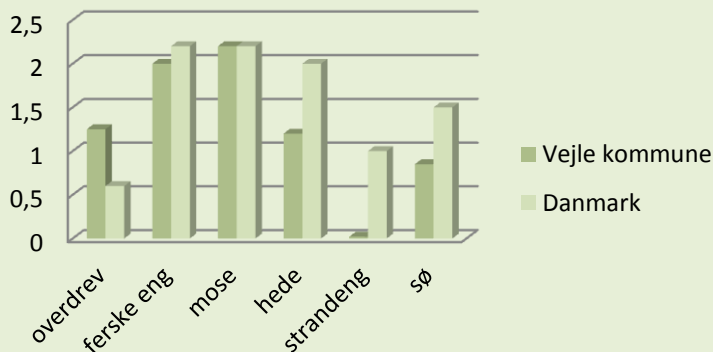
Beskyttelsen skal sikre, at naturområderne ikke forsvinder eller mod tilstanden ændres. En ændring kan f.eks. være at dræne, gødske, opdyrke, grave eller oprense vandhuller eller tilplante arealer med skov eller vildtager. Kun i helt særlige tilfælde er det muligt at få dispensation til at ændre tilstanden af et beskyttet naturområde.

læs mere om beskyttet natur og naturtyperne i folderen 'er der beskyttet natur på min ejendom': [her](#)

Beskyttet natur i procent af samlet areal

I Vejle Kommune udgør de beskyttede naturområder tilsammen knap 8000 ha. Dette svarer til 7,5 % af Vejle Kommunens samlede areal. Det er noget mindre end landsgennemsnittet som ligger på knap 10 % natur.

Nogle af disse beskyttede områder er også beskyttet af fredninger og internationale forpligtigelser (Natura 2000).

Hvad er en naturkvalitetsplan?

Naturkvalitet siger noget om et naturområdes kvalitet som levested for dyr og planter over tid. Naturområder som på lang sigt kan fungere som levested for sjældne dyr og planter, har god naturkvalitet. Naturkvalitetsplanens overordnede formål er, at sikre god naturkvalitet på vores mest værdifulde naturområder, og dermed bidrage til den internationale målsætning om, at standse tilbagegangen af biologisk mangfoldighed inden 2020.

Naturkvalitetsplanen sætter mål og retningslinjer som viser hvilken naturkvalitet de enkelte naturområder skal opnå. Når målet for et naturområde er sat, ved kommunen hvordan beskyttelsen af naturområdet skal forvaltes. Er det et værdifuldt naturområde som kan udvikle sig til et godt levested for sjældne dyr og planter, vil kommunen prioritere området højt i forhold til naturpleje, og samtidig sikre en høj beskyttelse mod ændringer der kan forringe området.

Hvordan sætter kommunen mål på et naturområde?

For at vurdere hvilke mål og retningslinjer der skal gælde for et naturområde, undersøger kommunens medarbejdere områdets nuværende tilstand og dets muligheder for at udvikle sig til et værdifuldt naturareal på lang sigt. Værdifulde naturområder, som kan udvikle sig til gode levesteder for sjældne dyr og planter, vil få en høj målsætning. Først undersøger kommunens medarbejdere hvilke planter og dyr der findes på arealet i dag. Ligeledes kigges der på om arealet drænes, gødskes, afgræsses, dyrkes eller om området er begyndt at gro til med buske og træer. Dette sker i forbindelse med kommunens generelle overvågning af naturområderne eller ved feltbesigtigelser i forbindelse med sagsbehandling eller naturprojekter. Herefter kigges der på om området på sigt, kan udvikle sig til et værdifuldt naturareal. Dette gøres ved at vurdere behovet for naturpleje og ved at se om der er nærliggende naturarealer, hvor der findes sjældne dyr og planter, som med tiden kan vandre ind på det undersøgte naturareal og bruge det som nyt levested. Der kigges også på om arealet kan udvikle sig til et værdifuldt friluftsområde og på hvilke muligheder der er for at øge områdets oplevelsesværdi.

Mål A – Den enestående naturperle

Naturområdet skal inden 2025 blive til den enestående naturperle hvor der er unik mulighed for at opleve meget sjældne dyr og planter. De sjældne dyr og planter som findes i området i dag, skal inden 2020 sikres mod at forsvinde eller være truet.

Mål B – Den værdifulde natur

Naturområdet skal inden 2025 blive til det værdifulde naturområde hvor der er god mulighed for at opleve sjældne dyr og planter, eller mulighed for at opleve spændende landskaber og kulturhistorie. De sjældne dyr og planter som findes i området i dag, skal inden 2020 sikres mod at forsvinde eller være truet.

Retningslinje – Meget høj beskyttelse

Dyr og planter er meget følsomme overfor f.eks. forurening og forstyrrelser fra mange mennesker

Der gives kun tilladelser til indgreb eller projekter der forbedrer naturkvaliteten af området. Dette kan eksempelvis være tilladelse til rydning af opvækst, oprensning af søer, tilladelse til hedepleje ved afbrænding eller afskrælning, samt lokale indgreb som er nødvendige for at opretholde græsning eller anden pleje på arealet (vandingsanlæg, læskure hvis sådanne er påkrævet mv.). I helt særlige tilfælde, kan der efter konkret vurdering, gives tilladelse til trampestier og lignende mindre rekreative anlæg som øger adgangen til naturområdet.

Kommunen prioriterer naturpleje og naturprojekter meget højt.
Kommunen prioriterer formidlings- og læringsprojekter højt

Kommunen foretager løbende overvågning på arealerne

Retningslinje – Meget høj beskyttelse

Dyr og planter er følsomme overfor f.eks. forurening og forstyrrelser fra mange mennesker, og landskabet er følsomt over for større anlæg mv.

Der gives kun tilladelser til indgreb eller projekter der forbedrer naturkvaliteten eller landskabsoplevelsen i området. Dette kan eksempelvis være tilladelse til rydning af opvækst, oprensning af søer, tilladelse til hedepleje ved afbrænding eller afskrælning, samt lokale indgreb som er nødvendige for at opretholde græsning eller anden pleje på arealet (vandingsanlæg, læskure hvis sådanne er påkrævet mv.). Der kan efter konkret vurdering gives tilladelse til trampestier og lignende mindre rekreative anlæg som øger adgangen til naturområdet.

Kommunen prioriterer natur- og landskabspleje og naturprojekter meget højt.
Kommunen prioriterer formidlingsprojekter

Kommunen foretager løbende overvågning på arealerne

Mål C – Den gode natur

Naturområdets naturkvalitet skal fastholdes, eller på sigt blive til det gode naturområde, hvor der er god mulighed for at opleve mange forskellige slags almindelige dyr og planter. Naturområderne skal også være med til at sikre større sammenhængende naturområder omkring A og B målsatte områder.

Mål D – Den moderate natur

Naturområdets skal på sigt blive til det gode naturområde, hvor der er god mulighed for at opleve mange forskellige slags almindelige dyr og planter. Alternativt kan D-målsatte områder fungere som en beskyttende buffer omkring mere værdifulde naturarealer, eller som trædesten i økologiske forbindelser.

Retningslinje – Høj beskyttelse

Dyr og planter er mindre følsomme overfor f.eks. forurening og forstyrrelser fra mange mennesker.

Der gives kun tilladelser til indgreb eller projekter der forbedrer naturkvaliteten. Eksempelvis kan der gives tilladelse til genslyngning af vandløb eller ændring af vandstanden (paddeskrab mv.), såfremt naturområdet som helhed får bedre naturkvalitet. I særlige tilfælde, kan indgreb som har almen samfundsmæssig interesse, tillades hvis der etableres erstatningsnatur. Dette kan eksempelvis være tilladelse til rekreative tiltag som shelter- eller naturlegeplads, eller indgreb hvor andre samfundsmæssige interesser overstiger de naturmæssige værdier (kulturhistorie, etablering af større vådområder, større vejanlæg mv.).

Kommunen prioriterer beskyttelse af særlige arter. Ligeledes kan kommune prioritere indsatser og projekter i det omfang arealerne indgår i større projektsammenhænge med A og B målsatte områder. Kommunen kan prioritere rekreative projekter på de mest værdifulde friluftsarealer.

Retningslinje – Moderat beskyttelse

Relativt robust areal der kan tåle slid fra mange mennesker.

Indgreb kan efter en konkret vurdering tillades. I særlige tilfælde kan områder omlægges til anden naturtype, såsom vandhul eller vådområde, eller nedlægges mod udlæg af erstatningsnatur, hvis det ud fra konkret vurdering er bedre for naturen. Erstatningsnatur skal i så fald øge det samlede areal af et eksisterende naturområde, eventuelt som beskyttende buffer for et værdifuldt naturareal, eller placeres strategisk som trædesten i økologiske forbindelser. Mindre rekreative anlæg såsom shelterplads, kan ud fra en konkret vurdering anlægges uden udlæg af erstatningsnatur.

Kommunen kan prioritere midler til genopretning eller etablering af ny natur f.eks. etablering af vådområder, hvor en vandstandshævning og efterfølgende pleje samlet vil øge naturtilstanden i et. Gode friluftsp projekter prioriteres

